

A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1909. február hó 10-én tartott ülése.

Sitzung der botan. Section der k. ungar. naturwiss. Gesellschaft am 10. Feber 1909.

1. Gombocz Endre: a) «**Tunisi növények**» czímen azokat a virágos növényeket ismerteti, melyeket BIRÓ LAJOS 1903 április havában gyűjtött. Kiemelendő a *Muricaria prostrata* (DESF.) DESV. egy új tüskés-termésű változata a *var. echinocarpa* GOMB. nov. *var.*, mely a *M. Battandieri* HOCHR.-hoz áll közel, de ettől a levelek alakja különbözteti meg.

b) Az algeri botanikus kert-et ismerteti.

2. Moesz Gusztáv «**Gombák Budapest és vidékéről**» czímmel értekezik. Megemlítésre méltók, mint az ország területéről eddig ismeretlen, vagy ritka fajok, a következők:

- Ascospora melaena* (FR.) WINTER.
- Puccinia Drabae* RUDOLPHI.
- Puccinia praecox* BUB.
- Phlyctaena Lappae* (KARST.) SACC.
- Colletotrichum gloeosporoides* PENZ.
- Physoderma Schröteri* KRIEGER.
- Pleospora pyrenaica* NIESSL.
- Phoma polygramma* (FR.) SACC.

Szerző ezeken kívül még több új gombafajt talált, melyeket azonban nem sorolt fel előadásában.

3. Szabó Zoltán: A «**Knautiák morphológiájá**»-ról értekezik.

4. Szalóki Róbert «**Adatok Szepesvármegye flórájához**» című dolgozatát terjeszti elő: Kiemelendők:

E. Gombocz legt eine Reihe von phanerog. Pflanzen vor, welche L. BIRÓ im Monate April 1903 in Tunis gesammelt hat. Hervorzuheben ist eine neue Varietät der *Muricaria prostrata* (DESF.) DESV. mit bestachelten Früchten, welche der Votr. *var. echinocarpa* nennt. Sie steht der *M. Battandieri* HOCHR. nahe, ist aber in der Blattform verschieden.

Dan spricht er noch über den Botan. Garten in Alger.

G. Moesz spricht über Pilze aus der Umgebung von Budapest. Hervorzuheben sind folgende für die Flora von Ungarn neue oder seltene Arten:

Votr. erwähnt, dass er um Budapest noch mehrere neue Pilzarten gefunden habe, welche er aber gelegentlich dieses Vortrages noch unberücksichtigt lässt.

Zoltán v. Szabó spricht über «**Die Morphologie des Knautien**».

Robert Szalóki legt eine Arbeit «**Beiträge zur Flora des Szepes-er (Zipser)Comitates**» vor. Hervorzuheben sind:

Arctostaphylos uva ursi L.: Lucsivnai Babahegy, Káposztafalu (úgy grániton, mint mészkövön).

Andromeda polifolia L.: in valle Fehérvíz (leg. Filarszky).

Ledum palustre L.: In valle Nagytarpatak (leg. Scherffel).

Polygala major L. Igló, etc.

Cypripedium Calceolus L., *Primula Auricula* L., *Daphne Cneorum* L., *Iris hungarica* W. K.: A Hernád áttörésénél (Beim Hernád-Durchbruch).

1909 márczius hó 10-én tartott ülése. — Sitzung am 10. März 1909.

1. Szabó Zoltán «A Knautiák anatómiája» czímmel értekezik.

Zoltán v. Szabó spricht über die Anatomie der Knautien.

2. Tuzson János előterjeszti Prodán Gyula «Adatok a Bükk- és előhegyeinek florájához» című dolgozatát. Kiemelendő adatok a következők:

Joh. Tuzson legt eine Arbeit Jul. Prodán's «Beiträge zur Flora des Bükkgebirges u. seine Vorlagen» vor. Hervorzuheben sind:

Ceterach officinarum WILLD.

Botrychium Matricariae (SCHRR.) SPR.

Sesleria Henfleriana SCHUR.

Carex Michellii HOST f. *basigyna*.

Carastium matrense KIT.

Hesperis Vrabélyiana SCHUR.

Delphinium orientale GAY.

Vicia sparsiflora TEN.

Turgenia latifolia L.

Campanula divergens WILLD.

Artemisia camphorata × *campestris*? (= *subsericea* ROUY?).

Scorzonera rosea W. K.

L.

Az 1909 április 14-én tartott ülés. — Sitzung am 14. April 1909.

1. Fucskó Mihály «A Papilionatae pericarpiumának anatómiai, fejlődéstani és biológiai ismertetése» czímen értekezik.

Michael Fucskó spricht über «Die Anatomie, Entwicklungsgeschichte und Biologie der Pericarp's der Papilionataen.»

A *Papilionatae* termése 2 típusba, úgy mint a tüsző s a hüvely-típusba sorozható. A tüszőt jellemzi, hogy a mechanikus szövetek alárendelt jelentőségűek; a szövetek egy,

Die Früchte der Papilionaten sind in 2 Kategorien zu reihen u. zw. zu den Balgfrüchten und den Hülsen. Die Balgfrüchte sind charakterisiert durch die untergeordnete Rolle der me-

gyakrabban két irányban rendezett sejtsorokból állanak. Az első esetben a termés hossz-tengelyére merőlegesen futnak, az utóbbi esetben az exocarpium s a mesocarpium merőlegesen, az endocarpium hossz-irányban futó rostokból áll. Felnyíló tüszőkkel, melyeknél a hasi varrat mentén levő elválási szövet csupa lágyfalú sejtekből áll, bírnak a *Trifolium*, *Melilotus*, *Trigonella*, *Medicago*, *Galega*, *Glycyrrhiza*, *Robinia*, *Colutea*, *Astragalus* génuszok. Ezt az alakját a tüszőnek tekinti szerző az ősbibb alaknak s belőle származtatja le a fel nem nyíló tüszőt, a milyent az *Amorpha* (egymagvú) s a *Coronilla*, *Hippocrepis*, *Ornithopus*, *Adesmia* (sokmagvú) génuszoknál vizsgált meg. — A hüvelynél úgy a háti mint a hasi varratnál képződik elválási szövet; az exocarpium a hasi varrattól a háti varrat felé előre, a mesocarpium a varratokra merőlegesen, az endocarpium pedig az exocarpium sejtsorait mintegy derékszög alatt keresztező irányban haladó sejtsorokból áll. Az elválási szövet egyes részei elkutinosodtak. Ebből a típusból az előadó megvizsgált egyes

chan. Gewebe; das Gewebe besteht aus in eine oder in 2 Richtungen angeordnete Zellreihen. Im ersteren Falle sind sie quer zur Längsachse der Frucht angeordnet, im letzteren aber besteht das Exocarpium und Endocarpium aus quergestellten, das Mesocarpium aus in der Längsrichtung verlaufenden Zellreihen. Aufspringende Balgfrüchte, bei welchen das sich längs der Bauchnaht trennende Gewebe nur aus zartwandigen Zellen besteht, besitzen die Gattungen *Trifolium*, *Melilotus*, *Trigonella*, *Medicago*, *Galega*, *Glycyrrhiza*, *Robinia*, *Colutea* und *Astragalus*. Votr. hält diese Form der Balgfrucht für die ursprünglichere und glaubt von dieser die indehiscenten Balgfrüchte wie sie *Amorpha* (einsamig) ferner *Coronilla*, *Hippocrepis*, *Ornithopus*, *Adesmia* (vielsamig) besitzt, ableiten zu können. Bei der Hülse bildet sich das dehiscente Gewebe sowohl an der Rücken-, als auch an der Bauchnaht aus. Bei diesen verlaufen die Zellreihen im Exocarpium von der Bauchnaht zur Rücken-naht nach vorne, im Mesocarpium senkrecht zur Naht, im Endocarpium aber in einer Richtung, welche jene der Exocarpium — Zellreihen im rechten Winkel schneidet. Einzelne Teile der Trennungsschichte sind cutinisiert. Votr. hat einige Arten dieses Typus aus den Gattungen:

Ononis, *Caragana*, *Genista*, *Spartium*, *Cytisus*, *Laburnum*, *Lupinus*, *Vicia*, *Lens*, *Lathyrus*, *Pisum*, *Phaseolus*, *Dolichos*, *Soja*, *Lotus* s *Dorycnium*-fajokat.

untersucht.

2. Rapaics R. «A hazai sisakvirágok vátozatossága» című értekezését Dr. MOESZ G. terjeszti elő. Szerző *Aconitum*-fajainknak kivált a sisakalakban való nagy változékonyságával foglalkozik s közreadja egyszersmind a hazai alakok meghatározó kulesát.

3. Szabó Zoltán «Fejlődés-tanimefigyelések a *Knautia*-fajokon» czímmel értekezik.

G. Moesz legt eine Arbeit R. Rapaics's «Ueber die Veränderlichkeit der einheimischen Eisenhutarten» vor. Der Verf. erörtert in dieser Arbeit die grosse Veränderlichkeit d. *Aconitum*-Arten insbesondere in Bezug auf die Form des Helmes. Zum Schluss gibt er einen Bestimmungsschlüssel der ungarischen-Arten.

Zoltan von Szabó spricht üb. «Entwicklungsgeschichtliche Beobachtungen an *Knautia*-Arten. L.

Az 1909 május 12-én tartott ülés. — Sitzung am 12. Mai 1909.

1. Fucskó Mihály: «A *Papilionatae pericarpiumának fejlődéstani és biológiai ismertetése*» czímmel tart előadást.

A termésfal rostrétege s a magpárna a magház belső epidermiséből, a kettős rostréteg külső fele a parenchyma legbelső sejtrétegéből fejlődik. A sejtsorok iránya már a magház falában is jelezve van, de a ferdeség e fokon még csekélyebb. A megtermékenyítés után a fejlődés két időszakra oszlik: az elsőben a termésfal gyorsan növekedik, növekedése megszüntekor a fejlődés második szaka következik, mely alatt a magvak kifejlődnek. A növekedő magvak hatására a termésfal sagittalis tengelye fokozatosan rövidül, a transversalis pedig növekedik.

A hüvelyre vonatkozó biológiai vizsgálat eredménye a következő: A csavarodást okozó maximalis összehuzódás helye, ZIMMERMANN és STEINBRINCK-kel

1. Michael Fucskó spricht über die biologischen und entwicklungsgeschichtlichen Verhältnisse des Pericarps der *Papilionaten*.

Die Faserschichte der Fruchtwand und die Samenpolster entwickeln sich aus der inneren Epidermis des Ovariums, die äussere Hälfte der doppelten Faserschichte aber aus der innersten Zellschichte des Parenchyma. Die Richtung der Zellreihen ist schon in der Wand des Ovariums angedeutet, doch ist ihre Obliquität hier noch geringer. Nach der Befruchtung sind zwei Phasen der Entwicklung erkennbar, in der ersten wachsen die Fruchtwände rasch heran, nach Beendigung dieses Wachstumes beginnt die zweite Phase, während welcher sich die Samen entwickeln. Unter der Einwirkung derselben entwickeln den Samen verkürzt sich die sagittale Achse der Fruchtwand allmählich, hingegen nimmt die transversale an Länge zu.

szemben, a rostréteg közbülső részeiben van; a rostok activus torsiós törekvéssel bírnak, úgyhogy a csavarodás tengelyéhez viszonyított helyzetük a csavarodás folyamata alatt fokozatosan változik. A magvak kidobását nemcsak a torsio lendülete okozza, hanem számos nemzetségnél a csavarodás megindultakor beálló nyomás is, amit a kopácsok szélei gyakorolnak a magvakra.

2. Moesz Gusztáv ismerteti «P. Privat Deschanel, Ausztrália sósterületei és a Salt-bush» című munkát, mely alkalomból előadó felhívja a szakosztály figyelmét Ausztrália halyphyton növényeivel Alföldünk szikes területein való kísérletezésre. Ennek a kérdésnek új sziki juhlegelők létesítése s a régiek megjavítása körül volna figyelemreméltó szerepe.

Az 1909 június 9-én tartott ülés. — Sitzung am 9 Juni. 1909.

1. Moesz Gusztáv: «Gombák a Velebithegységből» címen értekezik.

2. Sztankovics Rezső: «Adatok a hazai Iris-fajok rhizomáinak anatómiájához» című dolgozatát terjeszti elő.

Szerző beható vizsgálat alá vetette hazai Iriseink gyökér-

Das Ergebnis einer biologischen Untersuchung der Hülse ist folgendes: Der Ort der maximalen Zusammenziehung, welche die Drehung verursacht, befindet sich entgegen ZIMMERMANN u. STEINBRINCK im mittleren Teile der Faserschichte; die Fasern haben Tendenz zu einer activen Torsion, so dass sich ihre relative Lage zur Drehungsachse während der Drehung successive verändert. Das Ausschleudern der Samen verursacht nicht nur der Schwung, den sie während der Torsion erhalten, sondern bei vielen Gattungen auch der bei dem Einsetzen der Drehung eintretende Druck, welchen die Fruchtränder auf die Samen ausüben.

2. G. Moesz bespricht das Werk von «P. Privat-Deschanel Die Salzterritorien Australiens und der Salt-bush» und regt die Frage von Versuchen mit australischen Halophyten in den Salzsteppen des ungar. Tieflandes an. Solche hätten bei der Herstellung von Schafweiden auf diesen Steppen und bei der Melioration der bestehenden vielleicht eine gewisse Bedeutung. L.

1. Gustav Moesz spricht über Pilze aus dem Velebitgebirge.

2. R. Sztankovics legt eine Arbeit «Beiträge zur Anatomie der einheimischen Iris-Arten» vor.

Verf. hat die Rhizome der ungarischen Iris-Arten einer

törzseit s vizsgálatai eredményekép első sorban azokat a a bélyegeket emeli ki, melyek systematicai értékiek.

Igy a sectiók megkülönböztetésére szolgál a kéreg exodermisének vagy subepidermalis rétegének. valamint az endodermisnek szöveti szerkezete.

A *Pogoniris* sectiona jellemző, hogy az exodermis paraszerű szövetből alakult, az endodermis pedig keményítő hüvely alakjában fejlődik. Az idetartozók közül előadó megvizsgálta az *I. arenaria*, *pumila*, *bosniaca*, *Reichenbachii*, *hungarica*, *variegata*, *illyrica*, *florentina*, *pallida* és *germanica* fajokat.

Az *Apogon* sectióba tartozó fajokat (*I. ruthenica*, *graminea*, *sibirica*, *humilis*, *subbarbata*, *Pseudacorus*) az jellemzi, hogy exodermisük sclereidás, endodermisük pedig kevés kivétellel patkóalakú sejtekből áll.

Az *Apogon* sectióba tartozó fajok endodermisének különböző kialakulása egészen a fajokig terjedő meghatározást tesz lehetővé.

3. Thaisz Lajos: «Adatok Abauj-Torna vármegye flórájához». Előterjesztette Tuzson János.

A szerző ezen vármegyére nézve 306 új adatot tesz közzé. Nevezetesebbek:

a *Stipa pennata* pr. *Joannis*, *Sorbus Aria* pr. *cyclophylla*, *Solanum luteum*, *Matricaria suaveolens* (bei) Tornáról: *Thesium ramosum*, (bei) Kassa-Hámarról: *Lycopodium Selago* f. *recurvum*, *Selaginella helvetica*, *Ribes alpinum*, *Scopolia carniolica*, *Waldsteinia ternata*

eingehenden Untersuchung unterzogen und teilt in dieser Studie in erster Linie jene Ergebnisse mit, welche von systematischer Bedeutung sind. So kann die histologische Struktur der Exodermis oder subepidermalen Schichte der Rinde und der Endodermis zur Unterscheidung der Sectionen herangezogen werden.

Bei der Section *Pogoniris* ist es charakteristisch, dass die Exodermis aus einem korkartigen Gewebe besteht, die Endodermis aber in Form einer Stärkescheide entwickelt ist. Verf. hat *I.arenaria*, *pumila*, *bosniaca*, *Reichenbachii*, *hungarica*, *variegata*, *illyrica*, *florentina*, *pallida* u. *germanica* untersucht.

Die Arten der Section *Apogon* (*I. ruthenica*, *graminea*, *sibirica*, *humilis*, *subbarbata*, *Pseudacorus*) sind dadurch charakterisiert, dass ihre Exodermis Sklereiden enthält, die Endodermis aber mit wenigen Ausnahmen aus hufeisenförmigen Zellen besteht. Die verschiedenartige Entwicklung der Endodermis weist bei der Section *Apogon* selbst die Erkennung der Arten ermöglichende Unterschiede auf.

3. JOHANN TUZSON legt eine Arbeit L. v. Thaisz's «Beiträge zur Flora des Comitatus Abauj-Torna» vor.

Verf. veröffentlicht 306 neue Angaben für die Flora dieses Comitatus. Hervorzuheben sind:

Szalánczhutáról: *Euphorbia villosa*.

«*Silene pauciflora* K^{IT}», szerző szerint = *Melandryum noctiflorum* var. *pauciflorum*, vagyis a typus napsütött alakja, mely mint vetés közti gyom illetőleg mint tarlónövény lép fel a megyében.

A felsoroltak közül kétségtől kívül legnevezetesebb a *Waldsteinia ternata* felfedezése, mert e növény hazánkban csupán a délkeleti sarkából volt ismeretes hat termőhelyről (Lásd Simk. Erd. fl. p. 217).

A második hazai elterjedési körzet a kassahámori, ahol ezen érdekes ritkaság éppen az abauj-torna-szepesi határon terem a Csertovik patak balpartján, tehát tulajdonképen Szepesmege területén.

A *Waldsteinia ternata* harmadik európai elterjedési körzete Karinthiában van, ahol azonban eddigelé szintén csak egy termőhelyről (Koralpe) ismeretes. Európán kívül pedig Szibériában terem.

A növénynek nagy távolságokba eső szigetszerű előfordulása azt jelenti, hogy a *Waldsteinia ternata*-val is úgy kell leszámolnunk, mint egy régibb Flóra relictumával.

4. MÁGOCZY-DIETZ SÁNDOR előterjeszti **Bartal Kornél** «Adatok Tolnavármegye flórájához» című dolgozatát.

Von Szalánczhuta: *Euphorbia villosa*.

«*Silene pauciflora* K^{IT}» ist nach dem Verf. = *Melandr. noctifl.* var. *pauciflorum*, d. i. eine Form sonniger Standorte, welche im Comitате als Saaten und Brachfeld-Unkraut auftritt.

Die wichtigste Entdeckung ist zweifellos der neue Standort der *Waldsteinia trifolia* die wichtigste Entdeckung, da diese Pflanze bisher nur aus den südöstlichsten Teilen unseres Landes bekannt war (vgl. Simk. Enum. Fl. Transsylv. p. 217).

Der zweite, ausserhalb dieses Areales liegende Standort dieser interessanten Rarität bei Kassa-Hámor liegt knapp an der Grenze des Abauj-Tornaer und Szepes-er Comitates, am linken Ufer des Baches Csertovik, also schon auf dem Gebiete des letzteren. Ein drittes beschränktes Areal bewohnt diese Art in Kärnthen, wo sie bisher nur von einem Standorte (Koralpe) bekannt geworden ist. Ausserhalb Europa kommt sie noch in Sibirien vor.

Das inselförmige, auf kleine, weit entfernte Areale beschr. Vorkommen dieser Pflanze erlauben uns, sie als Relict einer älteren Flora aufzufassen.

4. A. MÁGOCZY-DIETZ legt eine Arbeit **Kornel Bartal's** «Beiträge zur Flora des Tolna-er Comitates» vor. **L. et Th.**

Gyűjtemények. — Sammlungen.

A Dr. Hayek A.-tól kiadott «Flora Stiriaca exsiccata»-

Von Dr. A. v. Hayek's Flora stiriaca exsiccata ist die 15—

nak megjelent a 15—18 csomagja (701—900 sz.). Egy csomag (50 sz.) ára 16 korona.

Niessen : 570 Pflanzenetiketten mit praktischen Ratschlägen für Anlage eines Herbariums. A. Frickenhaus Verlag in Mettmann bei Düsseldorf. 1909.

570 közönséges növény latin és német nevét, valamint előfordulási helyét feltüntető nyomtatott czédulák gyűjteménye, mely a középiskolai tanulók igényeit szolgálja.

Megjegyezzük azonban, hogy hasonló magyar nyelvű kiadványokat már régebben ismerünk.

Magyarországi növényeket szárított állapotban kölcsönösen cserélni óhajt s elad is KUPCSOK SAMU EV. tanító BAKABÁNYÁN (Hont m.)

18 Lieferung (No. 701—900) erschienen. Preis pro Lieferung (50 Nummern) 16 Kronen.

Eine Sammlung von gedruckten Etiquetten, welche Zetteln mit den lateinischen u. deutschen Namen sowie die Standorte der häufigsten 570 Pflanzenspecies enthält u. den Ansprüchen der Mittelschulen entspricht.

Wir bemerken jedoch, dass uns ähnliche Werke in ungarischer Sprache schon seit längerer Zeit bekannt sind.

SAMUEL KUPCSOK, ev. Lehrer in BAKABÁNYA (Comit. Hont) wünscht ungarische Pflanzen zu tauschen und zu verkaufen.

Tud. vizsgálatra szolgáló készülékek ismertetése.

Referate über wissenschaftliche Instrumente.

LENDVAI JÁNOS: *Új készülék az Infusoriumok rögzítéséhez és festéséhez.* (Szövegrajzzal.)

— «Állattani Közlemények»
A szerző egy rendkívül elemésen szerkesztett, s a capillaritason alapuló oly eszközt konstruált, amely berendezés mellett módjában van a kutatónak a mikroorganizmusokat minden zúzódás kizárásával egy kis területre összegyűjteni, ott fixálni és festeni; oly fontos előnyök, amelyek az ily irányban bűvárodóknak rendkívül sok idővesztése megnyerése mellett még a sok bosszúságtól való feltétlen megkínélését is jelenti.

J. LENDVAI: *Ein neuer Apparat zur Fixierung und Färbung von Infusorien.* (Mit 1 Textfig.)

VIII. k. 1909. H. 1/2 f. p. 82—84.

Der Verfasser hat ein sehr handliches, auf Capillarität beruhendes Instrument konstruiert, mit welchem man Mikroorganismen ohne Beschädigung auf eine kleine Fläche vereinigen, dort fixieren und tingieren kann; eine Manipulation, welche den Beobachtern bisher viel Zeit geraubt hat.

Sajnos, hogy az érdeemes fel-
találó kénytelen volt (ref. ma-
gán értesülése) találmányát,
mivel a hazai czégek kinevet-
ték érte, a berlini PAUL ALT-
MANN bacteriologiai czégnek
eladni; ugyanott kapható is:
BERLIN N. W. 6 — Luisen-
strasse 47.

Das Instrument ist bei PAUL
ALTMANN in BERLIN N. W. 6.
Luisen-Strasse 47 erhältlich.
Gy.

Személyi hírek. — Personalnachrichten.

Kinevezték: DR. J. M. READE-t
botanika professorává az Uni-
versity of Florida-n; DR. BARA-
GIOLA-t a zürichi polytechni-
kum magántanárát a schweizi
gyümölcs-, bor- és kertészet-
kísérleti állomáshoz Wädens-
wyl-be; W. C. COCKER-t a bo-
tanika professorává Észak-
Carolina egyetemén; DR. L.
DIELS-t a berlini egyetem magán-
tanárát a marburgi egyetem
rk. professorává; DR. G. SENN-t
a baseli egyetem rk. profes-
sorává; DR. L. KNY és DR.
P. ASCHERSON rk. professorokat
a berlini egyetemen ugyanoda
r. professorokká; DR. R. PIL-
GER-t a Dahlem-i botanikus kert
assistensét ugyanoda custos-szá;
DR. K. SHIBATA-t Sappora (Ja-
pán) egyetemén a botanika pro-
fessorává; DR. G. KARSTEN Bonn
egyetemének rk. professorát a
hallei egyetem r. professorává,
az ő helyére Bonnban Prof.
DR. BENECKE lépett, míg BE-
NECKE helyét Kielben DR. KÜ-
STER professor foglalta el; F.
GAGNEPAIN-t a Soc. bot. de
France titkárát a Musée d'his-
toire naturelle assistensévé
Párisban; O. AMES-t a Harvard-
egyetem botan. kertjének igaz-
gatójává; DR. J. P. LOTSÝ-t a

Ernannt wurde: DR. I. M. READE
zum Professor der Botanik an
der University of Florida; der
Privatdocent am Polytechnicum
in Zürich DR. BARAGIOLA zum
Abteilungsvorstand der schwei-
zerischen Versuchs-Anstalt
für Obst-, Wein- und Garten-
bau in Wädenswyl; an der
Universität von Nord-Carolina
W. C. COCKER zum Professor
der Botanik; der Privatdocent
der Botanik an der Universität
Berlin, Prof. DR. L. DIELS zum
ausserordentlicher Prof. an der
Universität Marburg; der Privat-
docent an der Univ. Basel DR.
G. SENN zum a. o. Prof.; die a. o.
Professoren für Botanik an der
Universität Berlin DR. L. KNY
und DR. P. ASCHERSON zu or-
dentlichen Honorarprofessoren;
der Assistent am Botanischen
Garten in Dahlem (Berlin) DR.
R. PILGER, zum Kustos; DR. K.
SHIBATA zum Professor der Bo-
tanik an der Universität Sap-
pora (Japan); der a. o. Prof. in
Bonn DR. G. KARSTEN zum or-
dentlichen Professor der Bo-
tanik an der Universität Halle;
an seine Stelle tritt in Bonn
Prof. DR. W. BENECKE, an BE-
NECKE's Stelle geht Prof. DR.
KÜSTER aus Halle nach Kiel;

hollandiai tudom. társaság titkárává Haarlemben: DR. W. MAGNUS magántanárt Berlinben címz. professorrá; Prof. PH. VAN TIEGHEM-t a francia tudom. akadémia titkárává; Dr. O. PORSCH-ot a wieni állatorvosi főiskola tisz. docensévé a növénytanból, Dr. H. ROSS-ot a müncheni k. botan. Museum konservatorává; Dr. LÉNGYEL GÉZÁT és Dr. BOCSKAY OTTÓT a bpesti magy. k. magvizsgáló állomás assistensévé.

DR. DEGEN ÁRPÁD-ot a Botan. Verein d. Prov. Brandenburg (Berlin) levelező tagjául választotta.

A leideni országos herbarium vezetését DR. J. W. GOETHARD vette át.

W. B. HEMSLEY a kew-i botanikuskert herbáriumának és könyvtárának vezetője nyugalomba vonult: utódjául DR. O. STAPFOT nevezték ki.

Prof. DR. G. HABERLANDT-ot (Graz) és DR. F. HÖHNEL-t (Wien) a vaskorona-renddel, Prof. DR. HEIMERL-t (Wien) a Ferencz József-renddel, RÖMER GYULA brassói tanárt a román korona-rendjellel, DR. E. M. KRONFELD-et (Wien) a csász. tanácsosi címmel tüntették ki.

FRANÇOIS GAGNEPAIN Secretär der Soc. bot. de France zum Assist. am Musée d'histoire naturelle in Paris; O. AMES zum Direktor des botan. Gartens der Harvard Universität; Dr. I. P. LOTSÝ zum Sekretär der holländischen Ges. d. Wissenschaften in Haarlem; Privatdocent DR. WALTER MAGNUS in Berlin zum Titularprofessor; Prof. PH. VAN TIEGHEM zum ständigen Sekretär der französ. Akademie der Wissensch.; Dr. O. PORSCH zum Honorarprofessor für Botanik an d. k. k. Tierarznei-Hochschule in Wien; Dr. H. ROSS zum Conservator am kgl. botan. Museum in München; Dr. GÉZA LÉNGYEL und Dr. O. BOCSKAY zu Assist. an der k. ung. Samenkontrollstation in Budapest.

DR. A. VON DEGEN wurde zum correspond. Mitgliede des botanischen Vereines f. d. Prov. Brandenburg in Berlin gewählt.

Die Leitung der Reichsherbariums in Leiden (Holland) wurde DR. I. W. GOETHARD übertragen.

W. B. HEMSLEY Leiter des Herbariums u. der Bibliothek des kgl. botan. Garten in Kew hat sich in den Ruhestand zurückgezogen. Zu seinem Nachfolger wurde DR. OTTO STAMPF ernannt.

Prof. DR. G. HABERLANDT (Graz) u. DR. FR. RITT. v. HÖHNEL (Wien) wurde der Orden der eisernen Krone, Prof. DR. A. HEIMERL (Wien) der Franz Josephs Orden, Prof. JULIUS RÖMER in Brassó der rumänische Kronen-Orden, DR. E. M. KRONFELD (Wien) der Titel eines Kaiserl. Rates verliehen.

DR. R. MAIRE-t Nancy-ban a caeni egyetemen «Maître des Conférences»-szé nevezték ki.

Prof. DR. C. MEZ-t megbízták a beteg DR. CHR. LUERSEN königsbergi egyetemi tanár helyettesítésével.

É. BURNAT-t (Vevey) 80-ik születésnapja alkalmából (1908. X. 24) a lausanne-i és zürichi egyetem tiszt. doktorrá választotta.

E. PERROL-t a becsületrend lovagjává nevezték.

DR. L. RADLKOFER müncheni s DR. P. SORAUER berlini professorokat titkos kormánytanácsosokká nevezték ki.

1909. II. 10-én ünnepelte Prof. DR. S. SCHWENDENER titkos kormánytanácsos a 80. születésnapját.

Magántanárként képesítették: DR. A. SPERLICH-t Innsbruck egyetemén, DR. R. EDLER MISES-t a berlini technikai főiskolán, DR. S. VEIT-SIMON-t Göttingen egyetemén a botanikából, DR. A. PASCHER-t a prágai német egyetemen a növényrendszertanból.

Nyugalomba vonúlt: DR. W. ROTHERT Odessa egyetemén a növényanatomia és physiologia r. professora.

DR. RENÉ MAIRE in Nancy wurde zum Maître des Conférences an der Univers. in Caen ernannt.

Prof. DR. C. MEZ wurde mit der Supplirung des erkrankten Prof. DR. CHR. LUERSEN in Königsberg betraut.

EMILE BURNAT in Vevey wurde zum Anlasse seines 80. Geburtstages 24. X. 1908 von der Univ. in Lausanne und Zürich zum Doctor honoris causa ernannt.

E. PERROL wurde zum Chevalier de la Legion d'honneur ernannt.

Prof. DR. L. RADLKOFER in München und Prof. DR. P. SORAUER in Berlin wurden z. Geheimen Regierungsraten ernannt.

Am 10. Febr. 1909 beging Geh. R. Prof. DR. S. SCHWENDENER seinen 80. Geburtstag.

Habilitiert: DR. A. SPERLICH für Botanik an der Universität Innsbruck; DR. R. EDLER v. MISES für Botanik an der Techn. Hochschule Berlin, DR. S. WEIT-SIMON für Botanik an der Universität Göttingen; DR. A. PASCHER für syst. Botanik an der deutschen Univers. in Prag.

Zurückgetreten: Der ordentl. Professor für Pflanzenanatomie u. Physiologie an der Universität Odessa DR. W. ROTHERT.

Meghalt. — Gestorben.

Prof. DR. F. W. CHR. ARESCHOUG 1908. decz. 21-én 78 éves korában Lundban (Svédország).

A. E. EASTON North Eastonban

Prof. DR. F. W. CHR. ARESCHOUG am 21. Dec. 1908 im Alter von 78 Jahren in Lund (Schweden).

A. E. EASTON in North Easton

(Észak-Amerika) 1908. szept. 29-én 43 éves korában.

DR. A. MINKS az ismert lichenologus Stettinben 1908 XII. 5-én 63 éves korában.

HANUSZ ISTVÁN váczegyház-megyei tb. esperes. szepessajduni czímz. prépost, áll. főreáliskolai igazgató Kecskeméten 1909. febr. 7-én 69 éves korában. — HANUSZ I. 1840 decz. 21-én Vácott született; 1864-ben áldozó pappá szentelték, 1871-ben Kecskemétre került a főreáliskolához tanárnak, 1886-ban lett ugyanitt ugyanennek az intézetnek igazgatója. 44 éves, hosszas tanári működésén szeretete és önzetlen munkálkodása megoszlott az ifjúság lelkes nevelése, a társadalom és culturális intézmények fejlesztése körül párját ritkító agilitása és a tudomány folytonos művelése közt. Számos, különböző fajú és rendű értekezése, így a botanikai tárgyak is különösen a *nép-szerűsítő iránynál* fogva örvendtek általános elterjedésnek s szolgáltak kedves és élvezetes olvasmányul. Kidőltével kevesbedett azoknak a különben is keveseknek a száma, akiknek — a «szürkeség»-ből kiemelkedve — munkás élete minden percét az idealismus vezérli.

CH. LACOUTOURE kiváló francia hepaticologus, aki csak nemrégiben ajándékozta meg a tudományt a *Lejeunea*-k monographiájával, 76 éves korában, Dijon-ban.

P. FLICHE az «Ecole nationale des Eaux et Forêts» professora Nancy-ban.

(Nordam.) am 29. Sept. 1908 im Alter von 43 Jahren.

DR. ARTH. MINKS, der bekannte Lichenologe in Stettin am 5. Dec. 1908 im Alter von 63 Jahren.

ISTVÁN HANUSZ Senior h. c. der Kirchengemeinde Vác, titul. Probst von Szepessajdun. Director der Oberrealschule in Kecskemét am 7. Febr. 1909, im Alter von 69 Jahren. HANUSZ wurde am 21. Dec. 1840 in Vác geboren, in J. 1864 wurde er Prediger, i. J. 1871 wurde er zum Professor der Oberrealschule in Kecskemét i. J. 1886 aber zum Direktor derselben Oberrealschule ernannt. Während seiner 44 Jahre hindurch ausgeübten Lehrtätigkeit widmete er sich nicht nur mit aufopfernder Liebe der Erziehung der Jugend, sondern auch sozialen, culturellen u. wissenschaftlichen Fragen. Seine zahlreichen, die verschiedensten Gebiete der Naturwissenschaft berührenden Abhandlungen, so auch seine botanischen Arbeiten sind besonders wegen ihrer populären Richtung sehr beliebt und allgemein verbreitet. Durch seinen Tod wurde wieder die Zahl jener vermindert die sich über das Alltägliche erhebend — während ihres ganzen tätigen Lebens vom Idealismus geleitet werden.

CH. LACOUTOURE, der hervorragende Hepaticologe, der unlängst die Wissenschaft mit einer *Lejeunea* - Monographie bereichert hat, in Dijon im Alter von 76 Jahren.

PAUL FLICHE Professor an der «Ecole nationale des Eaux et Forêts» in Nancy.

P. KLINCKSIECK, párisi könyvkereskedő, aki számos értékes botanikai munka kiadásával szerzett nagy érdemeket, 50 éves korában.

E. MOUIELLFARINE Párisban.

Prof. Dr. H. F. VAN HEURCK, az antwerpeni botan. kert igazgatója, f. é. márczius 13-án.

I. BARBOSA RODRIGUEZ sen., Rio de Janeiro botan. kertjének igazgatója, 1909 márcz. 6-án.

SIR GEORGE KING, a calcuttai botan. kert nyug. igazgatója, f. é. február 12-én San Remo-ban 69 éves korában.

Prof. Dr. W. ZOPF Münsterben.

W. GUGLER reáliskolai tanár Neuburgban (Bajorország) szeptember 3-án 35 éves korában.

A nagyképzettségű és szereztetreméltó szaktársnak halála Budapesten is, ahol számos jó barátot szerzett, élénk részvétet keltett.

PAUL KLINCKSIECK, Buchhändler in Paris, der sich um die Herausgabe mehrerer wertvoller Werke grosse Verdienste um die Botanik erworben hatte, im Alter von 50 Jahren.

EDM. MOUILLEFARINE in Paris,

Prof. Dr. H. F. VAN HEURCK, Director des botan. Gartens in Antwerpen, am 13. März l. J.

I. BARBOSA RODRIGUEZ sen., Director des botan. Gartens in Rio de Janeiro ist am 6 März 1909 gestorben.

SIR GEORGE KING emer. Superintendent des botan. Gartens in Calcutta ist am 12 Febr. l. J. im Alter von 69 Jahren in S. Remo gestorben.

Prof. Dr. W. ZOPF in Münster.

WILHELM GUGLER K. Reallehrer zu Neuburg a/D. (Bayern) ist am 3. Sept. l. J. im Alter von 35. Jahren gestorben.

Das Hinscheiden dieses hochgebildeten und liebenswürdigen Mannes hat auch in Budapest, wo er sich viele Freunde erworben hatte, lebhafte Teilnahme erweckt.

Kérelem a tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézírataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személyneveket *kétszer* aláhúzni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuscripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autoren-Namen aber *zweimal* zu unterstreichen.

Die Redaction.

Tisztelt munkatársainkat felkérjük, hogy a korrekturákkal minden alkalommal kézírataikat is küldjék vissza.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter uns mit der Correctur in jedem Falle auch ihre Manuscripte zurück zu senden.

Die Redaction.

A budapesti m. kir. állami
vetőmagvizsgáló állomás kiadá-
sában megjelenő:

Magyar füvek gyűjteménye

ezimű gyűjteményből megje-
lent a IV., V. és VI. kötet
egyenként 50 számmal); kívá-
natra prospektust és tartalom-
jegyzéket küld a nevezett in-
tézet (II. ker., Kis Rókus-utca
11/b).

Ára: a herbarium-kiadásnak

belföldön 10 kor. — fill.

külföldön 12 kor. 50 fill.

(esomagonként)

a könyvalaku kiadásnak

belföldön 30 kor. — fill.

külföldön 35 kor. — fill.

(kötetenként,

a szállítási költségen kívül.)

Von dem im Verlage der
kön. ung. Samenkontrol-Station
in Budapest unter dem Titel

Gramina hungarica

erscheinenden Exsiccaten-Wer-
kes ist nunmehr auch Band
IV, V und VI (à 50 Num-
mern) erschienen. Prospekt und
Inhaltsverzeichniss sind beim
genannten Institute (II. Bez.,
Kleine Rochusgasse 11/b) er-
hältlich.

Preis: der Herbarausgabe im

Inlande 10 Kron. — Hell.

Auslande 12 Kron. 50 Hell.

(pro Fascikel)

der gebundenen Ausgabe im

Inlande 30 Kron. — Hell.

Auslande 35 Kron. — Hell.

(pro Band,

ausser den Transportspesen.)

Az előfizetéseket **(egész évre belföldön 10 kor., külföldön 11 kor. 44 fill.)** s kéziratokat kérjük a lap kiadójának ezimére (Dr. DEGEN Árpád, Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b. sz. a.) küldeni.

Praenumerationen **(ganzjährig für das Inland 10 Kronen, für das Ausland 11 Kronen 44 Heller)** und Manuscripte bitten wir an den Herausgeber des Blattes (Dr. A. v. DEGEN, Budapest, VI., Városligeti fasor 20 b.) zu adressieren.

Megjelent: 1909 október hó 25-én. — Erschienen: am 25. Oktober 1909.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1909

Band/Volume: [8](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [A kir. magy. Term.-tud. Társ növénytani szakosztályának 1909. február hó 10-én tartott ülése. Sitzung der botan. Section der k.ungar. naturwiss. Gesellschaft am 10. Feber 1909.etc. 261-274](#)